

(0/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernàgos)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre Espanya, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

Solemnitats impolítiques

La professió del Corpus.

ULLADA POLÍTICA

M ENTRES las comissions de actas y de incom-
patibilitats prossegueixen la enjiosa feyna,
que ha de precedir á la constitució de las
Corts, la política no pot alsar el vol, y generalment
rastreja.

La qüestió de l' abstenció dels liberals promoguda per en Moret, seguit les inspiracions de n' Montero Ríos, ha adquirit un caràcter cómic molt accentuat. Ay, Senyor! Y' l' sueto que van passar aquells espírits impressionistes, quan en Moret celebrava ab el rey aquella llarga entrevista, y quan més tard evocava el recort d' Espartero, en Prim y altres héroes de la Revolució! Qualsevol hauria creut que l' capdill del cold-cream anava á pujar á la cima del mont Aventi, per després despenyar-se com un allau y destrossar-ho tot, al régime, a n' en Maura y á la Solidaritat!

Pero ha resultat qu' en lloc de pujar á la muntanya s' ha ficat dintre de un pou mort, y allí s' està no sabent com sortirne. En Maura demostrarà no tenir entranyas si no li tira un cap de llevant.

Perque l' infelís per mes qu' esgarrapa les parets, ansios de tornar á veure la llum, se'n vā sempre al fons. Y desde allí lamenta les seves desventures, ab frasses que inspiran una pietat grotesca.

En Maura s' ha burlat de mí. Me digué que necessitava una gran majoria, y lo vaig ajudar-lo a obtenir-la en les eleccions de Diputats, desayant á moltíssims dels meus amichs. Y quan me figurava qu' en el Senat faríam la pau, se'm quedà ab la major part dels senadors, segrestant la prerrogativa regia, perque l' fet es que demà que 'ns cridessin al poder, no podríam governar, perque en el Senat no tindriam majoria. Tant es lo que 'ns rebaixarem quan las eleccions generals, que be mereixem la bofetada que 'ns han donat ab las eleccions de senadors. (Paraules textuales).

Entre tant un dels edecans de n' Moret, l' Amós Salvador busca la manera de arreglar la cosa, sigui com signi. Se tracta de invalidar algunes eleccions senatorials donant als liberals algunes actas de les que posseixen els conservadors. Si això s' arribés á realisar, calculin lo furiosos que s' posaran els amichs de n' Maura condemnats al sacrifici. Cas tant com els amichs de n' Moret, que tenint l' elecció assegurada, varen retirarse pera no faltar als de bers de la disciplina.

Pero no es aquest el punt més llastimós de la qüestió, si no l' efecte que aqueixas componendas asquerosas produxeixen en el país. Quin discurs, per eloquent que signi, contra un régime que tals anomalías comporta, pot igualar en eficacia a n' aquest exemple botxornós?

Ja ho sabíam prou que les representacions en els cossos deliberants son els governs oligarquics y no 'ls electors els que las confereixen. Pero la veritat es que no s' havia arribat mai á un extrem tal de despreocupació y de desenfado: la veritat es que no s' havia llansat mai un escarni tan ignominios a la fà de pais.

Poch haurá d' esforçar-se la Solidaritat en combatre un estat de cosas capás de revolcarse pel llot de la impudicia. Els homes de les oligarquies li donan mes de la meytat de la feyna feta.

**

Las prevencions que contra la Solidaritat desencadenaren els periódics rotatius de Madrid, no trobán eco en lloc. Cada dia es major el número dels periódics de les províncies que defensan ab entusiasme'l gran moviment de Catalunya. Y ab quins termes mes eloquents, y ab quina forsa de convicció realisen aquests actes de patriotisme y de justícia!

En el Congrés mateix els diputats solidaris son mirats ab mostres de respecte. Veuen en ells els representants de una política nova, y senten en ells l' influència de una representació com la que ostentan tan pura, tan legitima, y per consegüent tan poderosa, com la ferma voluntat del poble que 'ls ha elegit. Necesariament els haurán d' escoltar ab atenció, y mes hi perdrán si reconeixen la rahó que assisteix a Catalunya, no li fan justicia.

En Maura deixa entreveure que Catalunya queda rá satisfeta. Usant una frase de les seves, ha dit que la vall que 's proposa obrir es tan ampla, que difficultat tindrà Catalunya prou ayuga per omplirla.

Ignorém si darrera de aquesta metàfora s' hi amaga alguna intenció malèvola. No sabésem si 'ls projectes de administració local que fins ara 's té molt recatats, amagan o no l' integritat del sufragi universal y altres institucions democràtiques. Podria ser que l' Amón Toni 's proposés valerse de aquest medi per tractar de dividir á la Solidaritat catalana y impedir al mateix temps que 's converteixi en Solidaritat espanyola.

Pero si tal intent abriga, estém segurs que res conseguirà. Per que fins els elements de la dreta del moviment solidari, si es que aquest cas arriba, no consentirà que sufreixin merma de cap mena las llibertats públiques, que son l' arma més poderosa que pot esgrimir el poble pera l' logro de la seva redempció.

El sufragi universal, qu' era ben poca cosa quan el poble 's desdenyava, es avuy un arma incontrastable. Catalunya ho acaba de demostrar y Espanya entera, davant de aqueixa gran experiència, està en situació de compendreu, y no hi haurà ningú, dintre de la Solidaritat, qu' en els moments de les batallas decisives, se deixi baratar el matíser, per un mal fusellot de pedra foguera.

PEP BULLANGA

La virtut no es sols el fonament de la fe-
licitat del home, sinó també la dels Estats.
—Jovellanos.

El camí de la República

FN Salmerón té un plan amagat; pero no l' ha amagat tan bé, que *El Progreso* no haja lograt descobrirlo. Y tan bon punt l' ha descobert, tot desseguida, de calent en calent l' ha servit als xinos dels seus lectors.

Comprendiantlo tot lo possible aném á dir quin es aquest plan que *La Gaceta oficial del Celeste Imperio* atribueix a n' en Salmerón, pera continuant conservant la jefatura del partit republicà que, segons el periódich de n' Lerroux, se li está escorrent de mans.

En Salmerón «confia en el poder mágico de la palabra. Un discurso elocuente afirma en política un crédito vacilante.» —Ahora Salmerón se dispone á pronunciar en el Congreso un discurso de extrema oposición. Será en su vida parlamentaria, algo así como en la carrera artística de un tenor el do de pecho sobreaguado. Un discurso de tonos revolucionarios que provoque en la Cámara tempestades de protestas y campanillazos. *Quiere hacerse expulsar del Congreso.*

Y tant bon punt haja això conseguit, rebrà una pluja d' adhesions, de felicitacions, de telegramas entusiastas: se faràs dels discurs tiradas extraordinaries, els periódics solidaris orlarán el número en què 'l publicquin, y llavoras será quan convocará l' Assemblea republicana.

En ella apareixerà radiant de popularitat: «sus enemigos quedarán anonadados.» —Se defendrá brillantemente de todos los cargos que se le han hecho. —Es un hábil abogado, y há tiempo que tie ne preparada su defensa con gran copia de datos y argumentos. —El por qué no ha hecho la revolución, el por qué no ha aceptado el dinero que se le ofreció: de todo se excuspará. Y está clar, en aquestes condicions qui gosará á negarli la jefatura? Els republicans en massa ó poch menos, se'n aniran ab la Solidaritat.

Tot això qu' explica *El Progreso* suposa que li ha confiat un solidari, y ell ho creu tan factible y de un efecte tan segur, que al transcriureho hi posa al peu las següents paraules:

«Este es el plan de los apóstoles. ¿Consentirán los republicanos de Espanya que se realice?»

**

Lo qu' explica *El Progreso* no es lo que farà en Salmerón, sino lo que farà en Lerroux si's trobés en la magnífica situació en que 'n Salmerón se troba.

En Lerroux, farsant de mena, convertirà el gran moviment de la Solidaritat en una farsa, sempre que ab ella pogués saciar la seva vulgar ambició. Ell creu que la paraula de un home públic no ha de servir per illuminar les conciencias, sino senzillament per embabiscar als bobes, per engrascar á la massa excitabile, sens altre fi ni objecte que obtenir una momentanea ovació. Inflar el globo, encare que signi ab fum de palla: aquesta ha sigut sempre la seva política.

Y's figura qu' en Salmerón ha de fer lo mateix, prenentlo á n' ell per catedràtic.

En Salmerón, home de rahó serena y de conciencia puríssima, quan parli en el Congrés, dirà lo que ha de dir y res més que lo que ha de dir, sense alardejar intemporalitatem ni buscar efectes llampants. Es una imbecilitat creure que ha anat al Congrés ab l' intenció deliberada de ferse expulsar del Congrés. Desde l' dia en que va declarar que anteposava la seva condició de diputat per Barcelona á la jefatura de la Unió republicana, dat cas qu' existís incompatibilitat entre abduas condicions, cosa qu' en el seu concepte no podía ser; desde aquell dia va senyalar una orientació tan clara á la política republicana, que ja no poden deixar de reconeixherla com excellent, per la seva maravollosa solidid, sino els cegos que no veuen la veritat á dos passos ó aquelles altres, que veientla, s' negan á confessarla á impuls de les malas passions que 'ls atormenten.

Per això al gran apòstol el va seguir Catalunya en pés: per això el lerrouxisme, que 's creya tenir aquí una influència tan gran, quedà venut en tota la línia sense lograr treure ni un mal diputat. Per això ha hagut de veure com ab Solidaritat catalana Catalunya envia al Congrés y al Senat un número tan considerable de representants republicans qu' excedeixen de molt ali que logrà reunir l' any 1903 al calor de la memorable Assamblea del 25 de mars. Y no' s' dirà que 'ls lerrouxistas no apressin tots els medios imaginables per impedirlo! Els mateixos blassonavan de fer als candidats republicans solidaris una guerra sense quartel. En Lerroux recomenda que se's cansés, que se 's fastidies, que se 's revientés. Primer que triomfessin els monárquics que 'ls republicans de la Solidaritat.

Y en Salmerón portà al Congrés 18 diputats y 5 senadors republicans, y en Lerroux ni un...

Pero aquesta victoria esplèndida ha despertat tot Espanya ecos de admiració. Ja casi no hi ha regió que no respongui á la veritat de Catalunya y que no' s' disposi á seguir el seu exemple.

Y voldrà el despitat Lerroux, qu' en Salmerón deixés ar a' s fruits de un' obra tan fructuosa, pera donar a' s clucs un salt en les tenebres?

Per qui pren á n' en Salmerón? ¿Com pot seguir ab ossis de reptil el vol de l' aliga?

**

Hem dit ja algunes vegades y no 'ns cansarém de repetir que Solidaritat catalana ha obrat en el partit republicà com un energic depuratiu, concentrant o bó, lo útil, lo que té valor, y deixant apart l' escoria inservible.

Y aquesta acció depuradora s' anirà accentuant per la seva propia virtualitat.

Cada dia aumenta, en tot Espanya, el número

dels que hi venhen clar y comprenen que per arribar á la República s' ha de passar per la Solidaritat, segunt á n' en Salmerón, de tal manera que la jefatura de la Solidaritat, no exclueix, ans bé porta aparellada la jefatura republicana. Qui pot descóixer que aquest vigorós moviment de opinió que té per objecte inmediat purgar el camp de la política de tota la mala herba que hi havian sembrat á mans plenes les oligarquies monàrquiques, entranya un esperit essencialment republicà?

Per això 'ls que sense s' ha de passar per la reunio de l' Assemblea que 's proposa convocar el Sr. Salmerón, van á reunirne un' altra pel seu compte pera fer al integrèrim republicà una guerra implacable, proclaman ab aquest mer fet la seva impotència. Saben qu' en la Assamblea llegítima serien vergonyosament arrollats y passan per separar-se anticipadament de la massa del partit, pera creur's un altre para 'l seu us particular.

Llitres son de ferho; pero en el mateix pecat trobarán la penitència. Podrà reunir als descontents sense rahó, als discols per naturalesa: podrán pronunciar las més furibundas invectivas contra 'l gran apòstol y 'ls que 'l seguim ab la fe que dona la convicció y ab l' entusiasme que infundeix l' èxit; podrán enorgullir-se als aplausos dels monàrquics, pero perdrán el temps inútilment.

Tal com en Lerroux no pogué evitar el triomf de la Solidaritat á Catalunya, ni ella, ni ningú logrará impedir qu' en tot Espanya la Solidaritat y la República acabin per ser una mateixa cosa.

P. K.

EL PÒBLE Y 'LS SEUS REPRESENTANTS

ENCAIRE las Corts no han entrat en funcions y ja hi ha qui voldrà que 'ls representants de la Solidaritat catalana haguessin donat la gran batalla, ab resultats tan efectius que ni de n' Maura ni del régime se'n cantés gall ni gallina.

Hi ha també qui hauria volgut que 'ls diputats y senadors solidaris haguessin anat a Madrid ab ayres provocadors y de perdonas vidas, escupint pels ulls, parlant á morrads, y respondent ab rebufos á les manyagarras cortesanas.

Y no falta qui, recordant que 's dugué temps enrera que 'n quan la minoria solidaria demanés la derogació de la Lley de Jurisdiccions, certs elements estaven disposats á ferne una de les seves, surti avuy clamant que 'l primer punt que 's ha de tractar es aquest, y que ja no serán homes els diputats solidaris si no entaujan desde 'l primer moment aquest debat, y surti lo que surti y vinguí lo que vinguí.

Naturalment que 'ls que això s' expressan parlen las més de las vegadas influits y burkats pels enemichs del gran moviment solidari, qual misió ha sigut sempre la mateixa: posar pedras al camí, per veure si poden fer volcar el carro triomfal de las aspiracions de Catalunya.

Ja's revelaran enemicus acerrius de la Solidaritat quan la grandiosa festa del homenatje, regatjant la importància immensa que vá tenir, no igualada per cap més poble de la terra.

Seguidament califaren de contuberni immoral inspirat per tota mena de ambicions mesquinas y concupiscencias deshonestas, l' admirable concert de tot un poble, resolt á recabar la plena possessió dels seus drets y á no permetre ja més que la seva voluntat de Catalunya sigui suplantada pels oligarcas y caciques.

Continuament llansaren les més vilanias calumnias contra la Solidaritat, taxtantla de separatista y d' enemiga del exèrcit.

Y quan vingueren les eleccions, la seva hidrofobia no tenia límits, ni aturador, al veure el gran exemple práctic que anava á donar Catalunya a tota l' Espanya, incitantá á conseguir la seva redempció, per obra de la seva propia voluntat.

Y son aquests els que han de trassar el programa de l' acció parlamentaria, als representants en Corts de la Solidaritat catalana? Y pot haverhi ningú que fassi cas de las seves exigitacions, de las seves insidias y dels seus baruers maquiavelismes?

Una semblant pretensió per la part d' ells, en lloc de indignar fà riure.

**

Els diputats y 'ls senadors solidaris, investits ab la omnimedia confiança del poble català, sabrán en tots els cassos ferse dignes d' ella.

El poble català, es avants que tot, un poble pràtic y reflexiu, y aixíss serán també 'ls seus representants: reflexius y práctiques.

Desde que la Solidaritat va formarse spontàneamente, sorgint com una forta incontrastable de las entanyas de Catalunya, se pot ben assegurar que ha posat ben plans els peus sobre l' terreno ferm que 's escullir, sense donar una sola ensopagada, sense deixar dominar mai per l' apassionament. Així la seva marxa constitueix un crescendo admirable d' èxits. Des de 'l meeting de Girona á las últimas eleccions generals, si n' ha fet de camí! Y sempre ab pas segur, convertint las contrarietats en avantatges, y 'ls atacs dels seus enemichs en base de victorias positives.

Donchs aquest sistema de fer la política ab reflexió serena, contenint tots els impulsos passionals, qu' es la que ha seguit el poble català, no ha de ser el sistema á que atemperaran els seus actes els representants que aquest poble ha enviat á les Corts. Creure lo contrari fora desconeixir el carácter de un moviment tan poderós y avassalador, com clar y transparent; de un moviment que no té necessitat de ser condut, perque ell mateix es el que guia, ab un impuls maravollos que brolla espontani de la conciencia collectiva.

En sa conseqüència 'ls representants de la Solidaritat farán lo que denhen fer, inspirats sempre en el bé de la causa qual defensa 'ls ha sigut confiada en el lloc de honor que tan dignament ocupan.

Cap d' ells—n' estém segurs—busca en la política aventacions personals de cap mena. Cap d' ells aspirarà á formar-se un pedestal ab las desferrals dels ideals de Catalunya. Ja saben que las artimanys de

de la política al tis, á las quals den el vigent régime la major part del seu descrédit, están proscritas del moviment solidari.

Y aixòs plantearán totas las qüestions serenament y en el moment precis en que sigui convenient entaularlas, lo mateix las que atanyen á la realisació de las aspiracions autonomistes del poble català, que les que 's refereixen á la derogació de la Lley de Jurisdiccions, sense que ni las amenassas, ni 'ls afalachs logrin apartarlos del recte camí en el cumpliment dels seus cívics devers.

Buscar efectes purament teatrals, fora cosa de comèdia. Y ni 'l poble català necessita semblants efectes ilusoris, quan no perniciosos, ni els representants de la Solidaritat en Corts son capaços de prepararlos, ni de realisarlos.

Labor de veritat, obra de vida es la que han de fer, y lo que farán, buscant en tots els cassos una satisfacció superior á tots: la que ha de proporcionar la honrada conciencia en el cumpliment del deber, que ha de tenir per premi una cosa tan gran, com es la salvació d' Espanya.

Se vol una demostració més palpable de que l'acte es el régime de la impotència?

Vegis si té rahó sobradament el país de donar als uns i als altres la gran empenta, y de dir resoltament: —Vaja, s'ha acabat: aquí mano jo.

En Melquïades Álvarez, en unes declaracions que ha fet últimament, ha repudiat tota connivència als insensats que, al rebel·lar-se contra en Salmerón, laboran per destruir la Unió Republicana.

Respecte à la Solidaritat catalana ha dit: «que no podia sentir enemistat à un moviment que, si no'l coneix en la seva entranya fonamental, ofereix aspectes que li son altament simpàtichs.»

Poquet à poquet, en Melquïades Álvarez, com tots els republicans de bon sentit y de prestigi, reconeixerà la virtut del gran moviment patriòtic y republicà que ha tingut la seva iniciació en la terra catalana.

Hi ha qui creu que la República no pot venir à Espanya sino portada per un cop de forsa.

Nosaltres ho creyem també. Pero creyem també que'l cop de forsa no's pot donar si no's disposa d'una punys ben vigoroses.

Més clar: la República no vindrà fins que s'haja format la convicció ferma, inequivocable, de que'l partit republicà està perfectament habilitat per exercir el govern.

Y si vingués sense aquesta seguretat, la República no podrà subsistir.

Dilluns, primer aniversari de la gloriosa fetxa del 20 de Maig.

Ab molta facilitat s'haurà pogut realitzar algun acte públic ostentós pera commemorarlo; pero per gran que hagués sigut no haurà arribat mai à igualar à la soberana manifestació del any passat.

En aquests cassos, es millor deixar-ho tot à l'esportània iniciativa individual.

Y així resultà que signaren en gran número, à Barcelona, les cases que adornaren els balcons... moltes, moltíssimes, infinitament més de les que ho realisaren, dies enrera, quan desde Montjuïch tiraren les 21 canonades.

Decididament: el poble de Barcelona sab distingir.

El govern acaba de donar una gran satisfacció al poble de Castelló de la Plana nombrant arcalde de R. O. à un senyor que havia fet els més asquerosos atropellos en les últimes eleccions de diputats à Corts.

Per això'l govern l'ha distingit, dihent als castellonesos: —Vosaltres no'l voleu? Donchs vos l'haureu de tragar y ab vara y tot.

Ab motiu de questa desdarrada provocació'l poble vā amotinarse y ab una mica més las cosas haurian prēs proporcions lamentables.

* *

Els nostres germanos de Castelló fan mal exposantse à rebre un mal tanto.

Perque si's rompen las costelles, se quedarán ab las costelles trencades y ab l'arcalde de R. O.

[Fan fàcil qu' es posar als mals gobens à ratllal!... Per què à Castelló no, ha d'ensajarse'l remey su prém de la Solidaritat?

L' altre dia *El Progreso* animava als lerrouxistas tarrassenchs à constituir un Centre y 's prometia'l valiós apoyo del ex-emperador.

Està bé. Pero es que à Tarrasa hi ha lerrouxistas bastants pera constituir una agrupació en local propi? ¡Cuidado, que no es lo mateix alborotar que montar un centre y sostenirlo!

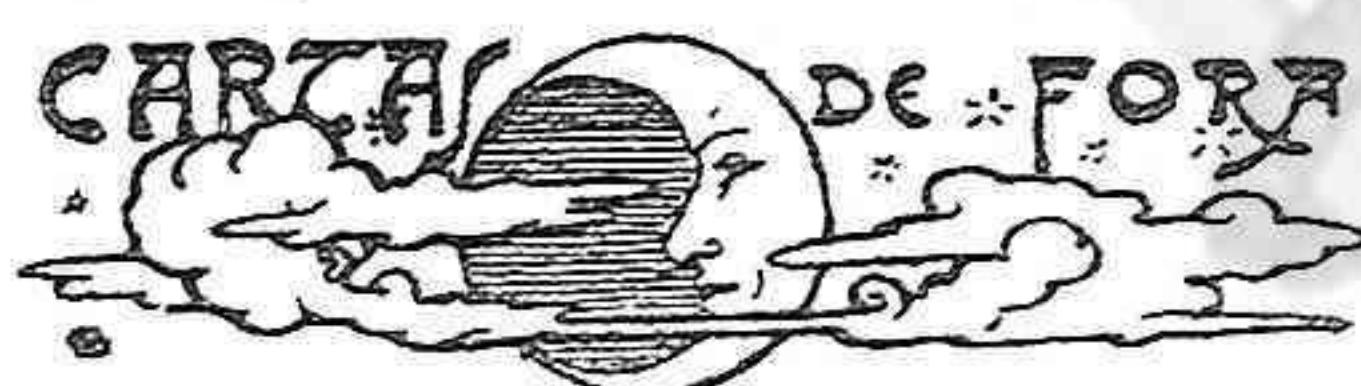
* *

Pero j'ni sab, Mare de Deu!

En las passadas eleccions, traballaren com uns desesperats, arribant à reunir uns 150 vots; si bé la majoria d'ells foren donats pels elements salistes, conjurats contra'l candidat republicà.

Que no podria ser que 'ls que van votar junts, formessin junts un mateix Cassino?

Quinhas Solidaritats més repugnantes se forman moltes vegades, y sols per fugir de la bona, de la noble y de la patriòtica!

SAMPEDOR, 15 de maig

Aquest any, contra la costum de sempre, y sense ser-sabedors la major part de pagesos, van tenir lloc las ceremonias religiosas dedicadas al patró Isidro dos dies avants, ó siga els dilluns passat. La pretenció de volguer centralizar à la gent del cel, (no falta qui tot ho voldrà al seu puny) docà per fruta una solidaritat de mes de cent socis, pera, com tots els anys, fer la festa en el seu dia. Y no posantse gens b'e questa actitud als que ja donavan per acabat el ceremonial, (la major part consisteia en ballades, que's lo que's volia anular) ha vingut un mossén que desde'l cosí de las xufas les ha empreses contra els sidrets, d'hentoshi mil vegades que *peccatum est laborare in dia festivi*, que may anaven à cala missa y que è collitja ja'n devian la meytat al cafè, per los seus vicis. Dir això y armarse la bum-bum ha sigut tot una mateixa cosa; y s'òrt que ha girat follia, que del contrari no sabèm còm' hauria acabat el sermó... !Y, el ball, mes animat que may!!

Ja ho sabrán are'ls pagesos: ó ajupirse à las ordres del P. Infat y del bon Noy, ó fàstichs é insults à trompons à tot bitxo vivent.

SANTA CRISTINA D' ARO, 14 de maig

Aquí, en aquest poble, tenim la desgracia de ser governats per l'ajuntament de la brutícia, pero no s'espantin, porque tenen molt pocà per menjar y ja se'n hi està acabant.

Ademés tenim un mestre de primere ensenyansa, que es tan lo que es de primera que no arriba al número zero, porque es un catòlic de marca y un cacich número hui. Es tan bò y ensenyà tan bé els nens, que 'ls pares han determinat treure 'ls de les seves urpas y ferlos anar a les escoles de Sant Feliu de Guixols.

Já veueu que no podén anar millor els de Santa Cristina!

CAPELLADES, 21 de maig

Ab motiu de las festas de Pasques prop-passades, hem tingut la gran satisfacció de veure-nos obsequiats per se-

gonsa vegades, pel club coral «Harmonie d' Hostalfrancs».

Arribaren en el tren de dos quarts de vuit, esperant-los à la entrada del poble una nombrosa concurrencia. Acte seguit s'organisa una lluñida manifestació, acompañada de la orquestra «Valls» de questa vila; passà pel centre de la població, haventhi en tot el trajecte un nombros pùblic que s'hi anava segregant, fins arribar davant de la Casa Consistorial, shont el coro foraster cantà una pesa de salutació, essent molt aplaudit. Seguidament el coro de questa vila entonà *La doncella de la Costa*, que va ser coronada ab un colossal aplauzo per lo molt bè y s'afint que la varen cantar.

El dilluns es la tarda vingueren à obsequiar-nos també en el *Círculo del Porvenir*, shont per despedida cantaren la entusiasta pesa revolucionaria *La Marseillesa*, que va ser aplaudidíssima, terminant així tan agradables festes de las que 'n guardarem bona record.

Si vis pacem...

Per la llarga carretera
dugues donas van marxant.
S'han ajuntat fa poch rato
al trobarse per atzar,
y com en tal cas sol ferse,
sens per xò retardà el pas,
mentres son camí segueixen
se posan à enraonar.

—¿Vos, qui sou?

—Jo só Alemania.

—Y vos?

—Inglaterra.

—Ah, bah!

Ja 'm penso cap hònt feu via;

à la Haya joy?

—Cabal.

Vaig à veure què'n resulta
d'aquest Congrés de la Pau.
—Jo duch el mateix propòsit:
també tinc curiositat
de saber quins ayres corre
entre 'ls braus representants
de las nacions invitades.

—Tot ab tot, no's pot negar
que la idea es molt hermosa.

—Més qu'hermosa, ¡colossal!

—Voleu res que millor soni
que aquests dos mots: *La Pau*.
La fraternitat dels homes,
dels pobles, de las ciutats,
de las nacions, dels imperis,
ide tot el gènere humà!
admesa sense reserves
y sellada ab un abrás!...
Es un pensament magnífich...

—No ho creyeu així?

—Y tall!

Tant ho crech, que ja des de ara
us començó à assenyalar
que dupto que al Congrés hi hagi
qui 'm guanyi en sinceritat
al defensà el pacifisme.

—¿Votareu, donchs, per la Pau?

—Una, deu, cent, mil vegades!

—Y vos?

—Jo! Podeu contar...

Ab els sentiments tendrissims
que sempre he manifestat,
¿com puch anà? à posà obstacles
à un projecte així, tan gran,

tan noble, tan altruista?

—Oh, Alemania!... Molt me plau
aquest llenguatge. Y digueume;
quan sigui 'l cas de tractar
del desarme 'de quin modo
us ho pendreú?

—Aclamant

al defensor de la idea
y votantla ab ulls tancats.

—Jo també. Y perque l'efecte
d'aquest acord fraternal
no's perdi, com molts cops passa,
proposaré que al instant

se desarmen els exèrcits
terrestres.

—Ah, no! Això may!

El desarme, per ser lògich,
s'ha de començar per mar.

—¿Qué?... ¿Arreconar las esquadras?

—Tancà y barrà els arsenals?

Mestressa, això es impossible.

—Per què?

—Perque 's veu molt clar
que 'l tiro vè cap à casa.

—De veras?... ¿Y cap hònt va
quan demaneu que 'l desarme
se comensi pels soldats
de terra?

—No sigueu ximple!

Un ó altre de donar
l'exemple...

—Donchs au, doneulo!

—Doneulo vos.

—Jo?.. Ja va!

—Ben mirat som ben tancaus
de disputà aixís.

—Y tant!

—No es el Congrés de la Haya
l'encarregat de fallar?

—Donchs deixem'l 'problem integral,
y ell dirà lo que fa al cas.

—Es cert; parleu com un llibre.

Allí y no aquí 's resoldrà
aquest espín assumptu.

—Ja veureu com el final

s'impasarà el meu criteri!

—El meu!

—Veja!... Avall, avall!... —

Aquí callan las dos donas.

L'una escaricia un punyal

que d'amagat à la mànegà;

l'altra 's busca per si acàs

una pistola que porta

dissimulada en un sac,

y sisxí serias, silenciosas

y cambiant de tant en tant

un cop d'ull empapat d'odi,

van fent vísa, pas à pas,

cap al palau de la Haya,

cap al Congrés de la Pau.

—Cóm es que 'm fas aquest posat? ¿Que també hem d'estar renyits com els nostres amos?

—Renyits ells?... ¿Has sigut prou innocent per arribar't'ho à creure?

—Això es un dir, dona. Ja sabe que fa anys que no crech en res. Servint als polítics, he perdut la fe, la esperança y hasta la caritat.

—Pero no las bones obras, ni la bona llengua... ni 's dits llargs. ¡Fes el favor d'estar quiet!

—Y bé, explicat, ¿qué 'n diu don Anton de la ruptura?

—Se'n riu ab tota la boca y asegura à tothom que 'l vol sentir que may s'hauria figurat que en Moret fos tan tarambana.

—Tarambana el meu amo?

—Pues no poch ni gayre! ¿A qui se li ocurreix retirar-se las Corts per la sola y única rahó d'haver tret pochs senadors? ¿Qui 'n té la culpa d'això? El cos electoral.

—Hala, no siguis bromista... Ja sabe qu'en la designació dels representants monàrquics, siguin de la dreta, siguin de la esquerra, el cos electoral no hi intervé per res. No son els electors els que han girat la esquina al meu amo, sino el Gobern, el senyor Maura.

—¿Qui 't' ho ha dit?

—Si es del domini públic, si ho saben fins las ratas de las clavegueras... La jugada que don Anton ha fet à 'n en Moret en las eleccions de senadors no té perdó de Déu. L'ha perseguit com à una fiera, li ha tacat totas las portas, l'ha acorralat...

—Vaya una manera d'exagerar! Lo únic que ha fet ha sigut regular tantas actes com don Segimon demanava.

—¿Y per qué ho ha fet això?

—Perque'l meu amo las necessitava per ell. Desenganyat; si en Moret hagués sigut al candelero hauria fet lo mateix.

—O no ho hauria fet...

—Ves, home! ¿Que 'ne coneixem d'ahir? ¡Don Segimon gastar escripcions quan de triomfar en las urnas se tracta! Precisament no hi ha polític à Esanya que en aquesta materia tingui las mans tan brutas com ell.

—Per supuesto, que's venjarà. ¡Ay del mallorquí, el dia que'l meu amo torni à enfilarse y dirigeixi unas novas eleccions! La minoria maurista's compondrà de quatre soldats y un cabro... Hi haur

PARLANT AB EN GANDIX DE DEMOCRÀCIA

ESENGANYEUROS, amich Gandix: ab aquesta preciosa paraula que sona en nostres orelles d'una manera màgica y agradable, els que tenim la ditz de que nostres avis no han fet cap bestiesa sorollosa d'aquelles que fan tornar la sanch blava, no hi ha dupte de que podém ser algunes vegades enganyats per homes poch escrupulosos, com v. y g. el vostre exívol, que's fican á la política per satisfacer únicament les ambicions personals, y no per defensar els drets del poble com mana la verdadera democràcia.

—Donchs pera que prevalgu la bona fé y no la intriga, pera distingir el verdader apóstol del fals, ¿no hi ha una guifa? ¿No hi ha un medi d'evitar que'n trobem á la butxaca el cartutxo de perdigons en lloch de les monedes de lley que creyem haverhi desat? —m' objecté el meu amich.

Tot pot ser,
com deixar de ser,
menos la rata fer niu
á l'orella d'un gat viu,

—Li vaig replicar—donchs sí, per tot hi ha remey, rumiém: així com de porç y de senyor se n'ha de venir de mena, de demòcrata se'n vé de casta també. La democràcia es innata en l'home, no vol dir que una educació liberal desde hoy no puga també aygnalir la sanch blava del fill de qualsevol marqués, puig s'es demòcrata per se y per educació; desconfíem, donchs, dels que ho son únicament per accidens y menys per encàrrec. ¿Modo de coneixre?

En tots els actes de la seva vida'l coneixeré, en els que hi predominan la senzillesa, la modestia y la honradesa, fruys de sos nobles ideas. El demòcrata modern avansat, pel transcurr del temps, ja no es aquell que's crea que'l que no bevia ayguardent y no anava ab esclops, no podia ser demòcrata. Avuy el temps ha justificat que un pot ser demòcrata y anar ben vestit, fins ab elegancia, si la seva carrrera ó els seus quartos ho permeten. Pero lo que no pot tenir mai l'home demòcrata es vanitat ni orgull, y no cregueu pas ab els que tinguin aquestas dugas qualitats, perque son incompatibles ab la democràcia, que tota ella deu esser senzillesa de cor y amor al prómix, y el vanitós, verdader egolatra, no té més que amor á si mateix y á sa roba, colls, corbatas y anells, y no pot quedarn'i una guspira per aquells que no poden sopar el dia que han de comprarre unas espadenyas, y per més que's digniu amigues del Pueblo, parodian á Lluís XIV, sempre pensaran: El pueblo soch jo, y com á bon orgullós, com generalment aquesta s'escoltan ells mateixos quan parlan, sos paraulas infladas omplirán sos ofdos y no hi quedarà lloch pera que puga penetrarhi la ven dels humils.

Tampoch podrá ser avaro, perque'l qu' es avaro d'ell també ho es dela drets del poble, y sempre li semblará que menjia massa, y mireu que'l poble'n té de gana, perque porta molts àpats endarrerits y ja es qüestió de no deixarse pendre le quartos pels que predican revolució per vendre Sant Cristòs de tres pessetas á deu.

Pero lo que dona el verdader sello al home demòcratich, y ara deixém al amigo fracassat, es l'altruisme envers sos semblants necessitat, sense veure catòlics, protestants ni jueus, puig sos ulls no han de veure més que desgraciats, així com l'amor á sos traballadors sense veurehi entre ells republicans, solidaris ó anarquistas, sino desheretats de la fortuna, dignes d'apreci com á homes y dignes com á traballadors de participar en part en la fortuna que elaboran ab son traball.

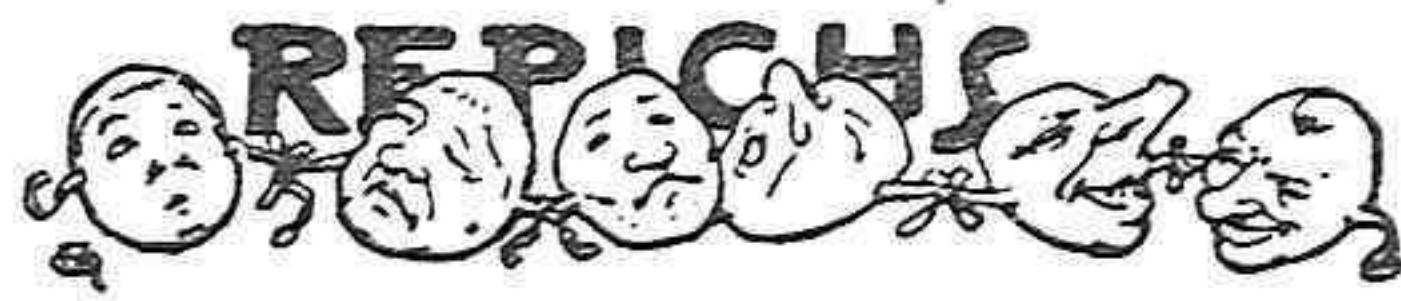
L'home, donchs, ab las malas qualitats d'orgull, vanitat y avaricia, no pot ser may demòcrata per més que se'n diga, pera ferse simpàtich al poble pels seus fins particulars; pero el qu' es altruista, senzill y just, ee el verdader demòcrata, l'esquellit, y si unit á n'axió té'l valor de las sevas conviccions y la intel·ligència adorna son front, pot ajudar molt ab sa perseverància, junt ab l'allau de soldats que cada dia més s'allistan á las filas democràticas, á produir un benestar social y á establir el verdader govern del poble per el poble, qu' es lo que á tots ens convé pera consolidar el regnat de la Santa Democràcia, patrona dels desheretats y dels hereus que tenen cor y sentiment.—

Y al ser aquí, vaig quedar desvanescut y es que'l meu amich Gandix se'm treu del butxacó de la bruixa una petaca deslluhida y molt pansida y'm convéda á fumar.

Com á republicà incorruptible y honrat de tota la vida, no pot fumar més que fullas de cep, y encare gracies, com diu ell, y j'fins!, aquell tuf pestilvent va tallarme en sech la inspiració d'aquest discurs que, si bé anava en defensa de la Democràcia, encare que poch eloquent, crech qu' era mereixedor d'un tabaco menys demòcratich.

Pero, res, es lo que diu l'amich Gandix, parodian al amigo, referintse á las actas perdudas: —Més valen fullas de cep ab honra, que tabaco del govern ab deshonra.

L'AVI RIERA

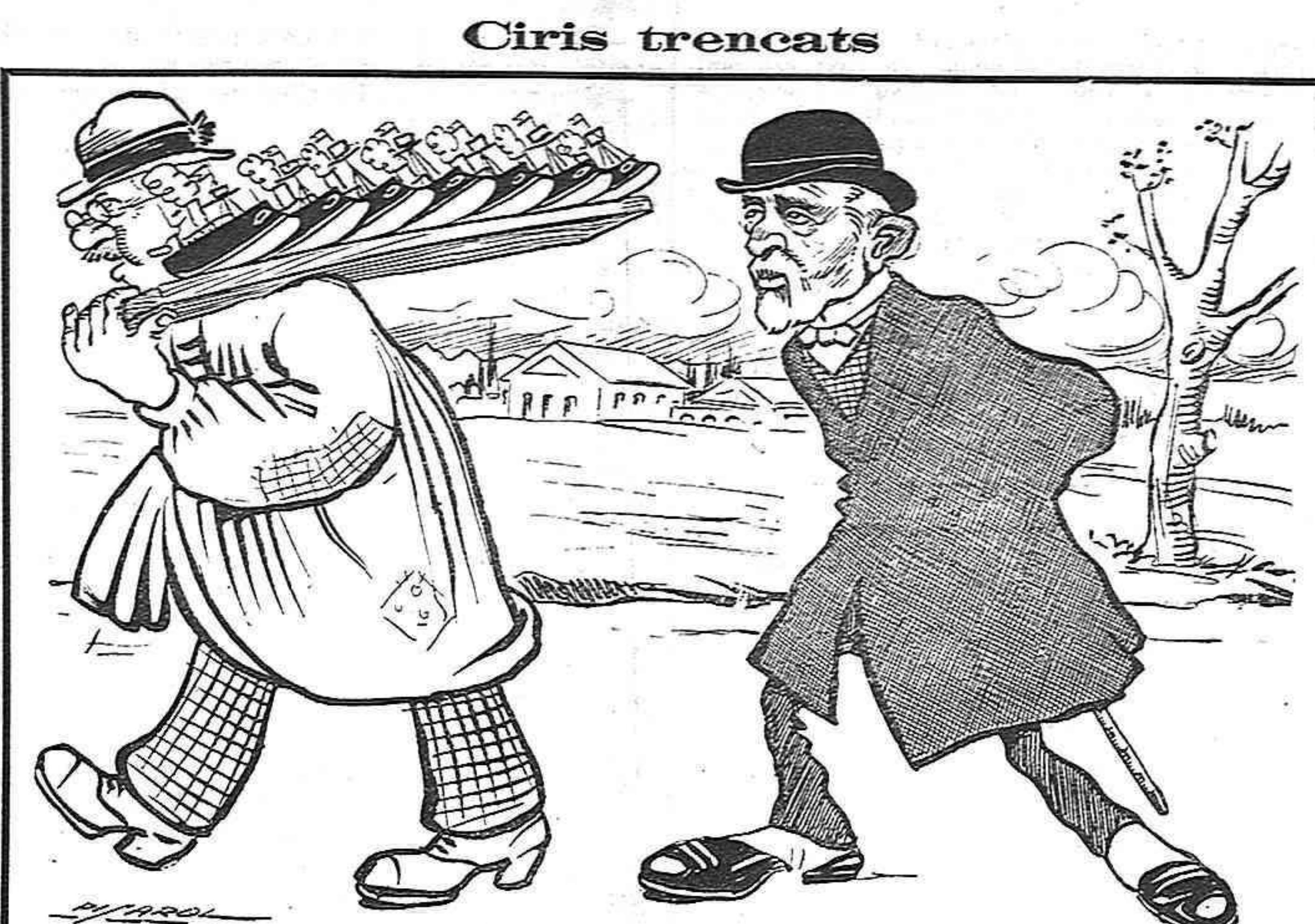
O més que 41 bisbes (per arribar á un'auca completa n' hi faltan set) assistiren al bateig del fill de D. Alfonso XIII.

—Quin efectarro, 41 mitras reunidas! —exclamava un aficionat als grans espectacles.

Y un que veu sempre la part cómica de las cosas, deya:

—Si tots 41 se possessin á administrar d'un cop el sagrement de la confirmació, vaya quin pet de bofetades més esgarriofats!

Els monàrquics estan molt cremats perque'l se-

—En mala ocasió s' hi ha posat aquest home á vendre acorassats. Ara justament que á la Haya va á reunirs'hi el Congrés de la Pau... pera abolir la guerra...

—¿Necessiteu escuradents, mestre?
—¿Escuradents?... Gracias!... Lo que necessito es dinar.

nyor Ventosa y Calvell, secretari del Congrés, va negarse á assistir al bateig del príncep d'Asturias.

Y ara diuhen que quan se constitueixi la mesa definitiva, no permetràn que pugui continuar desempenyant la secretaria.

Já veuen quinas venjanças més terribles tenen els moribundos!

La política d'en Salmerón encaminada á assegurar el vot lliure de tot un poble, té dos enemicis.

Li son hostils els monàrquics, perque saben qu' i dia que'l poble voti, se'ls ha acabat el turró.

Y li son hostils alguns que encare blasonen de republicans, y la causa de que aquests n' hi siguin no's comprén prou bé. ¿Serà per obcecació? Indubitablement molts dels que segueixen als promotores d'aqueixa hostilitat estan obsecats y no saben abont van. Pero els que'l menan, els que'l s'fan ballar, no'n pot ser d' altra sino que estan conxocats ab els monàrquics.

Se conta ja un número de regions que's pot dir que estan en cinta. Portan la Solidaritat en las entranyas, y es indubitable que quan se cumpleixi el terme del embràs parirán.

Valencia es'á molt adelantada. Ho estan encare més las Provincias Vascas. Y Aragó, Extremadura, Andalusia, las islas Baleares, las Canarias, las mateixas Castellas, totas se senten remoure dintre d'ellas una cosa estranya que no havian sentit mai y que bé podrà ser algúna dia fruyt de benedicció.

De moment totes tenen un desitj: senyal del estat interessant en que's troban: totes experimentan l'ansia de salvar a Espanya.

Que en Moret y els seus liberals no tornessin al Parlament seria una gran cosa, perque resultaria qu'ells mateixos s'haurien retirat de la circulació.

Ara, si no se'n saben estar y hi tornan, tant se val. Allá hi ha la Solidaritat catalana que s'encarregarà de ferlos dringar y demostrar que son moneda falsa, que no pot passar.

—En Montero Ríos, després d'haver sugerit á n'en Moret la idea de l'abstenció, ab la qual va venjarse de las malas jugades d'en Moret, quan ell vin pera la presidència del Consell, se'n ha anat á Galicia á descansar.

Y es fama que durant el viatge el remor del tren formulava aquesta frase ab monòtona persistència:

—¡Que burro qu' es en Moret!... ¡Que burro qu' es en Moret!... ¡Que burro qu' es en Moret!...

Per últim el Papa ha destituït á dos sants. A Sant Expedit y á Santa Filomena, que á n' algun negociants de la religió els hi venian molt bé pera explotar certa classe de tráfechs.

Ara seria convenient que'l mateix Papa, baix pena d'excomunió, manés restituïr els cum quibus que'l s'explicadors d'aquella dos sants sevillanos s'havien xupat als tontos.

sí de coses formals, que, al moment, jo vaig dirli: —El seu caràcter molt m' agrada; desd' ara jo l'estimo!... el seu mon cor.

Já ho diuhen, ja, que l'pler no es de qui'l busca, sino d' aquell que l'troba!.. ¿Qué hi respon?

—Cedeix benignant als meus desitjos?

—M' estima com l'estimo jo ab passió?

Serà qu' estic locat quan sisí parllo;

serà qu' en mi Cupido ha encés un foc,

inxextible plètora de ditxa

y voluptuositat que'n du l'amor...

En fi, excessivament vareig parlarli.

pintant'm'hi sola per ella, un foll... un boig...

exitx tan espontani sensualisme

y ab tants de maners ab selecció,

que ab ella y no ab cap altra jo podia

davant de Deu unirm'hi, darli'l nom.

Més ella contestà mudant de subit,

no sols en la conversa un tó confós,

sino de quart mirada engresadora

la dos-dos y exportània decisió:

—Prou, ja!—va contestarme.—Jo no admeto

d'un hom tan desmarit perlarl'm' d'amor:

si nas li falta, jo ab un pam el deixo,

puig sàpiga que'n tinch ja'l meu xicot!

—Aixó, encar qu' es molt cómich, haig de dirte

qu' es verídich, pots crereho, amich lector;

ho recordo: á la plassa de la Llana

va donarme una ninfa aquesta tot.

J. MONTABLIZ

ANAGRAMA

El total de 'n Tot, estant
netejant un sostre mort,
va trobar una total
totà plena d'unsas d'or.

TRES CALANDRIS DE MASNOU

TARGETA

PAU YLLA

BOT

Formar ab aquestas lletras combinadas un drama català.

MOKA SOKA Y C. *

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0.
7	8	9	2	8	6	4	9	7.	—Ofici d' home (plural).
9	2	3	7	0	4	9	7.	—Nom de dona (diminutiu).	
7	8	6	9	4	9	7.	—Carrer.		
1	7	5	4	8	7.	—Poble.			
9	6	7	8	7.	—Insult.				
0	6	—Nota.							
4.	—Vocal.								

A. DE CABABACH

CONVERSA

—Escolta, Pepeta, ¿qui m' ha tret la roba del baul?

—El teu fill.

—¿Qui?

—El que tú mateix has dit.

JULIÁN VENDRELL

GEROGLÍFICH

X

PIX

BO

RO RO

I

UN IDEM

Á LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—Ma-ri-a-ne-ta.

2. ANAGRAMA.—Soca—Ocas.

3. TARGETA.—Camí del Sol.

4. TRES DE SÍLABAS.—RO SE TA

SE RA PI

TA PI CEE

5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Capdelmon.

Han endavant totas ó part de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: Enrich Bonagarriga (s) Suat, Un qu' estima á una Roseta, J. M. R. (a) Marqués de la Seba, N. Clotet Marqués, Joaquim Quer, Moka Soka y C. Un contrari de 'n Lacandro, Un que té 18 anys y festeja, y Quatre que han sortit ab la seba.

Caballers: Un catalanista, Un solidari, Hipòlit Nadal, Ricardo Laffitte, Pare Roman, Joan López, Ex-president del Barraló ab patillas, V. G. (Patou), Pep de las manegueras curtes, J. M. R. (a) Marqués de la Seba, Un que no va gayre tip, Miquel Garriga, Gabriel Penco, N. Clotet Marqués, B. N. (a) Companys dels amichs, Magí R. Melich, Seraff Finet, Un cargo, Joaquim Quer, Bruno Gil, Un jardiner, y Un que té 18 anys y festeja: No passa.

Caballers: Tres cal